

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul *Palade Rodica* în numele inculpatului Țerna Dan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui

Țerna Dan XXXXX, născut la XXXXX, anterior condamnat prin sentințele XXXXX:

Termenii de examinare:
prima instanță: 26.05.2021 – 21.06.2021;
instanța de apel: 15.07.2021 – 13.10.2021;
instanța de recurs: 02.12.2021 – 02.03.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central din 21 iunie 2021, *Țerna Dan* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2), lit. b) Cod penal, și în baza acestei Legi cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală a fost condamnat la **1** (unul) an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, prin cumularea parțială a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central din 18 noiembrie 2019, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **2** (doi) ani și **4** (patru) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

1.1. Prin aceeași sentință a fost condamnat *Vicol Iulian XXXXX*, hotărârea în privința căruia cu recurs ordinar în prezent nu se contestă.

2. În sentința din 21 iunie 2021, prima instanță a constatat în fapt că:

La 26.06.2019, în intervalul de timp cuprins între orele 22.00 – 01.00, *Vicol Iulian* împreună cu *Țerna Dan*, fiind în stare de ebrietate și aflându-se pe str. V. Roșca din mun. Edineți, adică într-un loc public, spontan și din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică și exprimându-și o vădită lipsă de respect față de societate, exprimată printr-un cinism și obrăznicie deosebită, au inițiat un conflict cu cet. Tinei Valentin, Ursan Anatolie și Bobuțac Iurie Petru în timpul căruia fără nici un motiv, le-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-le dureri fizice și leziuni corporale.

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. 201919D0135 din 28.08.2019, la cet. Tinei Valentin, 40 ani, plaga la cap, excoriațiile la față, umărul stâng, cutia toracică anterior și posterior, piciorul drept, comoția cerebrală au fost produse prin acțiunea traumatică repetată a unui corp contondent dur, posibil la data și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare corporală.

Astfel, acțiunile inculpatului Țerna Dan au fost încadrate juridic în baza art.287 alin.(2), lit. b) Cod penal, după indicii calificativi - "huliganismul, adică acțiunile

intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșite de două persoane”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-lui Edineț, Podgurschi Nadejda, prin care a solicitat casarea în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Țerna Dan pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2), lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.84 alin.(4) Cod penal prin cumularea pedepsei stabilite prin sentința judecătoreiei Edineț, sediul Central din 18.11.2019, să-i fie stabilită definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă și nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, or la stabilirea termenului de pedeapsă, instanța de fond nu a ținut cont de personalitatea inculpatului, care anterior potrivit formei nr.246 a fost condamnat pentru o infracțiuni similară.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Țerna Dan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2), lit.b) Cod penal, și în baza aceste Legi cu aplicarea art. 70 alin.(3¹) Cod penal și art.364¹ alin.(8) Cod procedură penală a fost condamnat la 2 ani închisoare.

În temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, la pedeapsa numită a fost cumulată parțial, partea neexecutată a pedepsei numite prin sentința judecătoreiei Edineț, sediul Central din 18 noiembrie 2019, definitiv spre executare fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2021, a fost corectată omisiunea admisă în conținutul dispozitivului deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13.10.2021 în cauza penală în privința inculpatului Țerna Dan, dispunându-se pentru inculpatul Țerna Dan, „*reducerea cu 143 zile a termenului pedepsei penale de trei ani închisoare, în temeiul încheierii Judecătoreiei Edineț, sediul Briceni din 22.04.2021, adoptată în ordinea art.473⁴ alin.(4) Cod procedură penală*”.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului.

Instanța de apel a notat că prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Totuși, ținând cont de faptul că, prin modificările operate la legea nr.277-XVI din 18.12.2008, pusă în aplicare la 24.05.2009, din conținutul dispozitivului art.287 alin. (1) Cod penal, s-a exclus sintagma exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, iar prin hotărârea Curții Constituționale nr.25 din 12.08.2018, s-a declarat neconstituțional calificativul ”*grosolan*” și ”*cinism*”, imputată inculpatului prin actul de sesizare a instanței, respectiv instanța de apel a considerat necesar a exclude elementele date din fapta reținută ca fiind dovedită prin prezenta decizie.

În aceasta ordine de idei, în baza probatoriului administrat la caz și recunoscut de inculpat, instanța de apel a constatat că, *”Țerna Dan în seara de 26.06.2019, în intervalul orelor 22.00 – 01.00, fiind în stare de ebrietate și aflându-se împreună cu Vicol Iulian Cristofor pe str. V. Roșca din mun. Edineț, adică într-un loc public, spontan și din intenții huliganice, încalcând ordinea publică, exprimată printr-o obrăznicie deosebită, au inițiat un conflict cu Tinei Valentin, Ursan Anatolie și Bobuțac Iurie în timpul căruia fără nici un motiv, le-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-le dureri fizice și leziuni corporale. Conform raportului de expertiză judiciară nr. 201919D0135 din 28.08.2019, la Tinei Valentin, constatându-se plagă la cap, excoriații la față, umărul stâng, cutia toracică anterior și posterior, piciorul drept, comoția cerebrală produsă prin acțiunea traumatică repetată a unui corp contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglare a sănătății de scurtă durată”*.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic în baza art.287 alin.(2), lit. b) Cod penal, după indicii calificativi – *“huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică și prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două persoane”*.

Referitor la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, instanța de apel a reținut că, în speță, deși aparent au fost îndeplinite unele cerințe ale individualizării și stabilirii pedepsei, totuși, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. art.61, 75 Cod penal și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă.

Astfel la stabilirea pedepsei în privința inculpatului Țerna Dan, instanța de apel a considerat necesar de a majora termenul pedepsei penale proporțional faptelor comise, astfel încât să evite recidivarea continuă a acestuia, ținând cont de precedentele condamnări pentru fapte similare (f.d.175-176 vol. I).

Luând în considerație, că fapta pentru care a fost condamnat Țerna Dan prin prisma art.16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa închisorii de până la 5 ani, întru atingerea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea celui vinovat, precum și prevenirea comiterii atât de către ei, cât și de către alte persoane a faptei penale, este posibilă prin înăsprirea pedepsei penale, or recunoașterea vinovăției prin acceptarea procedurii simplificate de judecare prevăzută de art.364¹ alin.(8) Cod procedură penală, i-a asigurat deja reducerea limitelor de pedeapsă, împrejurări ce nu mai pot fi invocate și apreciate drept circumstanțe care-i atenuează răspunderea penală, pentru a nu admite dubla valență.

De asemenea, instanța de apel a ținut să menționeze, că caracteristica pozitivă a inculpatului de la locul de trai și lipsa pretențiilor de ordin material și moral din partea părților vătămate, nu poate împiedica la individualizarea corectă a pedepsei.

În viziunea instanței de apel majorarea pentru Țerna Dan a termenului închisorii până la 3 ani, va contribui efectiv la corectarea acestuia, prevenirea activității criminale, pedeapsa fiind proporțională caracterului ei retributiv, realizând scopul stabilit.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul Palade Rodica în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, invocând prevederile art.427 alin.(1), pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă - cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal.

În argumentarea recursului partea apărării a menționat că, soluția instanței de apel în latura penală, în partea individualizării pedepsei penale, este prea aspră întrucât instanța urma să țină cont de toate circumstanțele cauzei invocate de apărător și anume de faptul că, inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina, cauza fiind examinată în baza art.364¹ Cod procedură penală, se căiește sincer de cele comise, la momentul comiterii acesta nu avea împlinită vârsta

de 21 de ani, de situația familială și să-i aplice inculpatului o pedeapsă mai blândă.

Consideră recurentul că, instanța de apel incorect a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă numai prin izolarea de societate, or faptul că acesta anterior a fost judecat, nu ar trebui să fie considerat un motiv suficient pentru majorarea pedepsei închisorii, astfel că pentru o persoană poate genera un sentiment de nedreptate, iar scopul pedepsei penale nu va fi atins.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, deoarece, din materialele cauzei penale, nu rezultă existența unor circumstanțe excepționale, care ar determina instanța să aplice în privința lui Țerna Dan prevederile art.79 Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.*

Conform dispoziției art.432 alin.(2), pct.4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Lecturând conținutul recursului, Colegiul penal reține că recurentul a invocat în calitate de temei pentru recurs prevederile art.427 alin.(1), pct.6) și 10) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs invocă, de fapt, numai dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale, temei de recurs prevăzut de pct.10) potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal se va expune în privința temeiului de casare prevăzut la art.427 alin.(1), pct.10) Cod de procedură penală, în partea ce ține de corectitudinea individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Țerna Dan, întrucât celălalt temei de casare nominalizat în recurs, nu a fost motivat de către apărare, iar în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Astfel, Colegiul penal menționează, că potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, urmează să-i fie aplicată o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii Legii în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la

cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață. În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei, în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile Legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În acest context, Colegiul penal reține că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în conformitate cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală.

Prin urmare, prima instanță a admis această solicitare și a examinat cauza în procedura simplificată în corespundere cu prevederile legale.

În continuare, la aplicarea pedepsei inculpatului în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să ia în considerare atât prevederile alin.(8) art.364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile art.75 Cod penal, care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

Potrivit alin.(8) art.364¹ Cod de procedură penală, *inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de reducere cu **o treime** a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei cu închisoare.*

În prezenta cauză supusă judecării, instanța de apel a reținut că, infracțiunea comisă de inculpatul Țerna Dan prevăzută de art.287 alin.(2), lit. b) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 750 la 1 350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, și conform art.16 alin.(3) Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave.

De asemenea, din conținutul deciziei recurate rezultă că instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 70 alin.(3¹), 75, 78 Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală, ținând cont de scopul pedepsei, caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului în scopul restabilirii echității sociale, corectării condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, iar pedeapsa stabilită este motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege.

Colegiul penal reține că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că doar pedeapsa cu închisoarea va asigura atingerea scopurilor pedepsei penale prevăzute la art.61 Cod penal, întrucât inculpatul Țerna Dan nu este la prima abatere de la legea penală, anterior fiind atras la răspundere penală pentru comiterea de infracțiuni similare, săvârșite într-un interval de timp scurt (f.d.175-177 vol.I), fapt ce denotă că inculpatul nu și-a făcut concluzii de rigoare că, faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale, săvârșind o altă infracțiune cu intenție.

În același timp, Colegiul penal reține că fiind neîntemeiate argumentele avocatului precum că, instanța de apel nu a ținut cont de vârsta inculpatului, care la momentul comiterii acesta nu avea împlinită vârsta de 21 de ani, or la aplicarea

pedepsei penale inculpatului instanța de apel a luat în considerație vârsta acestuia, fapt ce a determinat aplicarea în privința lui a prevederilor art.70 alin.(3¹) Cod penal.

Cu referire la argumentul apărătorului, precum că instanța de apel a ignorat principiul individualizării pedepsei penale și nu a ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în cauză, Colegiul penal le apreciază ca fiind declarative și menționează că aceste argumente nu pot servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești, din motiv că circumstanțele invocate de recurent, precum: recunoașterea vinei, căința sinceră, au fost luate în considerație de instanță la stabilirea termenului de pedeapsă, prin reducerea limitelor de pedeapsă.

Totodată, Colegiul penal apreciază drept neîntemeiate argumentele recurentului precum că, în privința inculpatului urmează a fi stabilită o pedeapsă mai blândă - cu aplicarea art.79 Cod penal, or, din materialele cauzei penale, nu rezultă existența unor circumstanțe excepționale, care ar determina instanța să aplice în privința lui Țerna Dan prevederile art.79 Cod penal.

Prin urmare, pedeapsa stabilită inculpatului răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art.61 alin.(2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Instanța de recurs mai notează și faptul că, din analiza deciziei recurate, erorile de drept invocate în recursul părții apărării nu și-au găsit confirmare, dat fiind faptul că, argumentele indicate, în esență au fost abordate în decizia instanței de apel, care la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor ce țin de individualizarea pedepsei, hotărârea emisă cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția, motivare pe care instanța de recurs ordinar o însușește integral reieșind din temeinicia acesteia, acțiune ce este conformă practicii CtEDO, expuse inclusiv în pct.37 a hotărârii *Albert c. România din 16.02.2010*.

În acest context, Colegiul penal atestă că, instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune dispunerea inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2), pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul *Palade Rodica* în numele inculpatului *Țerna Dan*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui **Țerna Dan XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 aprilie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie